

LitLab Leesclub

Leesclub 10: Gescheiden werelden?

De belofte van Pisa van Mano Bouzamour

Spelregels

In deze leesclub discussieer je met een groepje van 4 tot 6 lezers over *De belofte van Pisa* van Mano Bouzamour. Je doet dat aan de hand van kaartjes met vragen over de tekst. De leesclub begint met een korte inleiding, die een van de spelers voorleest. Daarna volgen 4 rondes:

1. Ronde 1 bestaat uit 5 quizvragen over de tekst. Een van de spelers leest de vragen voor en alle spelers (inclusief voorlezer) schrijven hun antwoorden op een blaadje. Na het omdraaien van de laatste vraag verschijnen de juiste antwoorden in beeld. Daarna berekent iedereen zijn score.
2. Ronde 2 is een algemeen vragenrondje over de tekst: de spelers benoemen om de beurt wat ze onduidelijk vonden en proberen samen een antwoord te vinden. Als de grootste onduidelijkheden opgelost zijn, begint ronde 3.
3. Degene met de meeste goede antwoorden op de quizvragen mag als eerste een kaartje van de discussievragen omdraaien van een stapel naar keuze. Hij of zij geeft antwoord op de vraag, waarna de rest mag reageren. Vervolgens kiezen de overige spelers om de beurt een kaartje van een van beide stapels. Als een discussievraag herhaalt wat eerder in het gesprek al aan bod gekomen is, mag de speler die aan de beurt is een volgende kaart omdraaien. Dit gaat zo door totdat alle kaartjes omgedraaid zijn.
4. Aan het einde van de discussie komen de spelers samen tot een oordeel over de tekst. In ronde 4 geven ze een oordeel uitgedrukt in sterren en motiveren zij hun keuze.

Deze leesclub werd mede ontwikkeld door docente Susan Zielman in samenwerking met de redactie van LitLab, een digitaal laboratorium voor literatuuronderzoek op de middelbare school. Ga voor meer lesmateriaal naar www.litlab.nl. Een docentenhandleiding en een didactische verantwoording van deze werkvorm zijn beschikbaar via www.litlab.nl/docenten.

Deze leesclub is gratis beschikbaar onder de Creative Commons licentie 'Naamsvermelding-NietCommercieel-GelijkDelen 4.0 Internationaal'.

Universiteit Utrecht

PRINS BERNHARD
CULTUURFONDS
De kunst van het geven

slo

www.litlab.nl
info@litlab.nl

Inleiding

“Toen was ik aan de beurt. Ik stond op en zei: ‘Hallo, ik ben Samir, iedereen noemt me Sam. Ik woon in de Pijp, je weet toch daarzo bij Albert Cuyp. En o ja, ik ben moslim.’

De wimpers van mijn klasgenoten gingen op en neer. Moslim zijn, dat was niet hip. Niemand had ergens een moslim tante of een moslim oma. In plaats daarvan vroeg Céline: ‘Die slachten toch schapen op het toilet?’”

Mano Bouzamour publiceerde in 2013 zijn debuutroman *De belofte van Pisa*. Het verhaal beschrijft de jeugd van de Marrokaans-Nederlandse jongen Sam uit Amsterdam. Sam wordt aangenomen op het chique Hervormd Lyceum Zuid. Zijn eerste dagen op de middelbare school spelen zich af in een wereld die totaal nieuw is voor hem. Het is een wereld met agenda's van Louis Vuitton en shopreisjes naar Parijs. Andersom hebben Sams witte, rijke klasgenoten geen flauw idee hoe zijn leven eruitziet: sommigen weten niet eens wat de Koran is. Toch voelt Sam zich snel thuis en komen zijn nieuwe vrienden al snel bij hem over de vloer. Schijnbaar moeiteloos passeert hij de grens tussen culturen en klassen, ondanks de discriminatie en de vooroordelen waarmee hij te maken krijgt. Beweegt Sam tussen twee gescheiden werelden, of lijkt dat maar zo?

Ronde 1: Quiz

Draai de 5 kaartjes met quizvragen een voor een om en noteer allemaal het antwoord op een blaadje.

Ronde 2: Vragenrondje

Wat vond je onduidelijk in *De belofte van Pisa*, wat begreep je niet zo goed? Formuleer om de beurt een vraag over de tekst en probeer samen tot een antwoord te komen.

Ronde 3: Discussievragen

De speler met de meeste goede antwoorden op de quizvragen mag als eerste een kaartje omdraaien van een van de twee stapels met discussievragen.

Ronde 4: Oordeel

Geef *De belofte van Pisa* samen een waardering uitgedrukt in sterren. Beargumenteer vervolgens jullie keuze. Wat vonden jullie goed en wat juist minder goed? Heeft de discussie jullie individuele oordeel veranderd, en zo ja, hoe? Probeer voorbeelden en argumenten te halen uit jullie reacties op de discussievragen.

Quizvraag 1

Welk dier sneuvelt er in de proloog?

LitLab

Quizvraag 2

Voor hoe lang wordt Sams broer veroordeeld?

LitLab

Quizvraag 3

Wat is 'de belofte van Pisa'?

LitLab

Quizvraag 4

Met welke truc weet Sam zijn wiskunde-examen te halen?

LitLab

Quizvraag 5

Met welk muziekstuk begon Sams interesse voor klassieke muziek?

LitLab

Antwoorden

1. Een duif
2. 6 jaar
3. Het is Sams belofte aan zijn broer om zijn vwo-diploma te halen.
4. Hij laat Ys zijn examen maken.
5. Canto Ostinato (van Simeon ten Holt)

LitLab

Feest der herkenning? 1/8

Sam wordt op verschillende momenten gediscrimineerd vanwege zijn Marokkaanse achtergrond. Wat vind je van de manier waarop hij daarmee omgaat?

Feest der herkenning? 2/8

Je kunt *De belofte van Pisa* een 'coming of age'-verhaal noemen: het beschrijft Sams volwassenwording. Welke ervaringen of problemen uit het leven van Sam horen volgens jou typisch by de fase van volwassen worden?

Feest der herkenning? 3/8

In Sams leven spelen vriendinnetjes en seks een belangrijke rol. Wat vond jij van zijn omgang met meisjes?

Feest der herkenning? 4/8

Ken je andere verhalen (boeken, films, muziek etc.) die volgens jou lijken op *De belofte van Pisa*? Wat zijn de overeenkomsten?

Feest der herkenning? 5/8

Herken je het gevoel dat jij in een andere wereld leeft dan de mensen op jouw school, in jouw buurt, of op de sportclub?

Feest der herkenning? 6/8

Het gegeven dat bepaalde culturele of sociale groepen niet of nauwelijks met elkaar in aanraking komen, noemen we 'segregatie'. Vind jij dat Nederland 'gesegregeerd' is, en waarom wel of niet?

Feest der herkenning? 7/8

Op verschillende momenten associeert Sam zichzelf met Anne Frank. Wat vind je van die vergelijking?

Feest der herkenning? 8/8

In zijn beweging tussen verschillende werelden past Sam zijn taalgebruik soms aan zijn omgeving aan, en soms juist niet. Hoe doet hij dat volgens jou? En wat vond je van zijn taalgebruik?

Feest der
herkenning? 3/8

Feest der
herkenning? 2/8

Feest der
herkenning? 1/8

Feest der
herkenning? 6/8

Feest der
herkenning? 5/8

Feest der
herkenning? 4/8

Feest der
herkenning? 8/8

Feest der
herkenning? 7/8

Stof tot nadenken? 1/8

Lees het citaat uit de inleiding nogmaals. Welk beeld schetst Sam als verteller van zijn klasgenoten in zulke scènes? Is dat beeld volgens jou positief of negatief?

Stof tot nadenken? 2/8

Het verhaal van Sam maakt verschillende tijdsprongen. Welke rol speelt tijd in dit verhaal?

Stof tot nadenken? 3/8

Als lezer zie je het verhaal alleen door de ogen van Sam. Wat zijn daarvan de consequenties: wat zie je daardoor niet, of waarop ligt daardoor meer nadruk?

Stof tot nadenken? 4/8

De verschillen tussen de gescheiden werelden waarin Sam leeft, zijn niet alleen bepaald door cultuur en religie, maar ook door klasse. Kun je daarvan een voorbeeld geven?

Stof tot nadenken? 5/8

Het motto van de roman komt uit het dagboek van Anne Frank. Waarom koos Bouzamour volgens jou voor een motto uit Anne Franks dagboek, en waarom juist dit zinnetje?

Stof tot nadenken? 6/8

In de roman maken vrijwel alle relaties tussen Sam en andere centrale personages (Sams broer, Soesi, Ys, Evelien) een grote verandering door. Welke verandering is volgens jou het belangrijkste, en waarom?

Stof tot nadenken? 7/8

Eveliëns vader vraagt aan Sam of hij zich meer een Marokkaan of een Nederlander voelt. Waarom heeft die vraag zo'n impact op Sam?

Stof tot nadenken? 8/8

Op de laatste pagina wordt het verhaal via een citaat van Beethoven een komedie genoemd. Las jij De belofte van Pisa als een komedie, en waarom wel of niet?

Stof tot
nadenken? 3/8

Stof tot
nadenken? 2/8

Stof tot
nadenken? 1/8

Stof tot
nadenken? 6/8

Stof tot
nadenken? 5/8

Stof tot
nadenken? 4/8

Stof tot
nadenken? 8/8

Stof tot
nadenken? 7/8